

Rodinné podniky v ČR a jejich specifika.

Výsledky dotazníkového šetření

STRUKTURA VZORKU [%]

Výsledný soubor zahrnuje podniky, které:

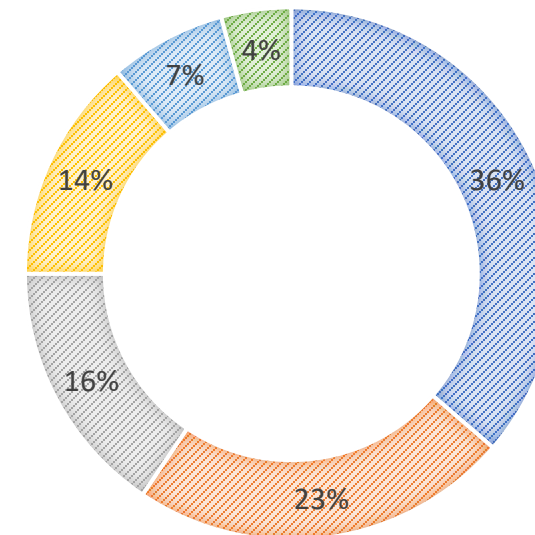
- splňují kritéria uvedené v definici MPO (<https://www.mpo.gov.cz/cz/podnikani/rodinne-podnikani/zmena-definice-rodinneho-podniku-v-ceske-republice---265670/>)
- majitelé považují svůj podnik za rodinný
- jedná se o mikro, malé a střední podniky dle počtu zaměstnanců

Výsledný vzorek:

- sběr dat formou dotazníku a doplnění o účetní data
- celkem osloveno 2 600 podniků
- návratnost dotazníku cca 9 %, část dotazníků vyřazena z důvodu neúplnosti případně formálních chyb
- analyzováno 212 dotazníků

RODINNÉ PODNIKY DLE POČTU ZAMĚSTNANCŮ

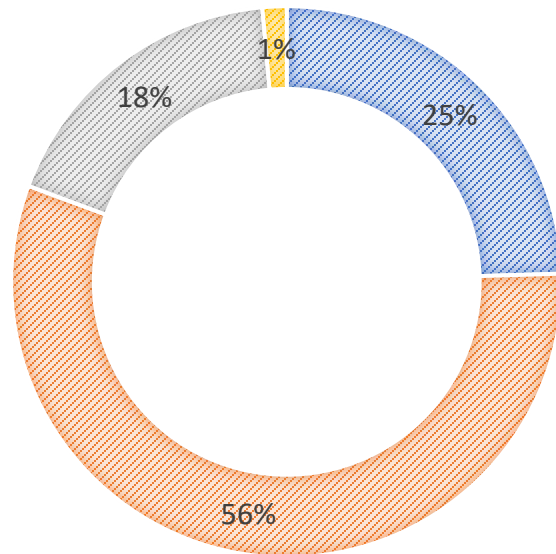
■ 0 až 4 ■ 5 až 10 ■ 11 až 20 ■ 21 až 50 ■ 51 až 100 ■ více než 100

STRUKTURA VZORKU [%]

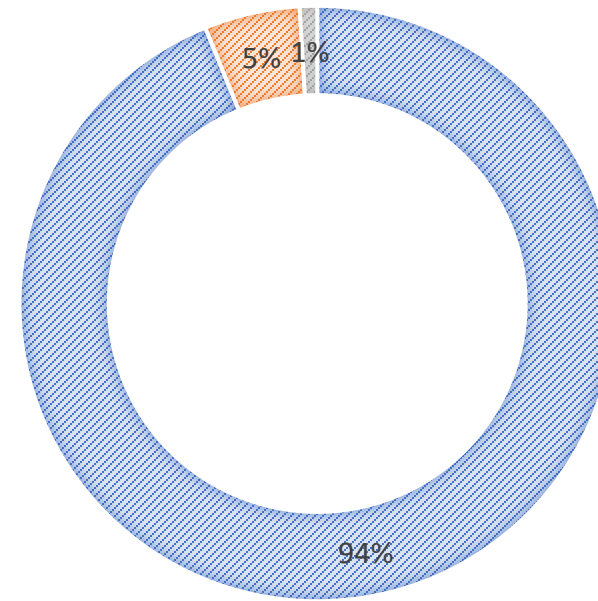
...DLE OBORU PODNIKÁNÍ

- zpracovatelský průmysl
- služby
- stavebnictví
- zemědělství, lesnictví a rybářství

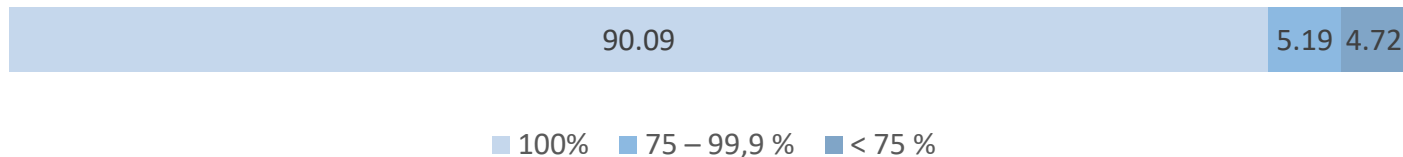
...DLE FORMY PODNIKÁNÍ

- s.r.o.
- a.s.
- FO

VLASTNICKÁ STRUKTURA VZORKU [%]

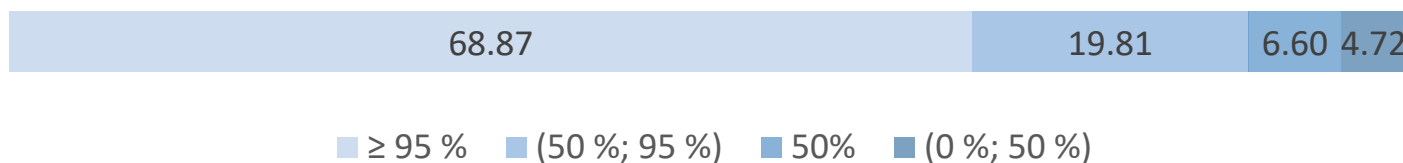
Podíl rodiny na vlastnictví podniku

Počet osob podílejících se na vlastnictví podniku

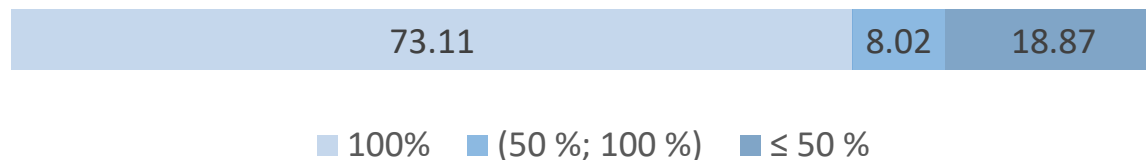
Nejvyšší podíl člena rodiny na vlastnictví podniku

- většinu podniků vlastní i řídí první generace – 78,3 % vlastněno právě první generací, ta v 85,5 % z těchto případů podnik i řídí
- první generace má zpravidla 100 % podíl v podniku
- v 70,3 % případů je vlastníkem podniku jeden člen rodiny
- s růstem počtu vlastníků roste pravděpodobnost, že již došlo k předání části vlastnictví
- pokud podnik vlastní a řídí zakladatelé, má obvykle méně zaměstnanců a je mladší

VEDENÍ RODINNÉHO PODIKU

Jaké je procento členů rodiny ve vedení podniku? [%]

Pokud není ve vedení podniku zakladatel, komu bylo vedení předáno?

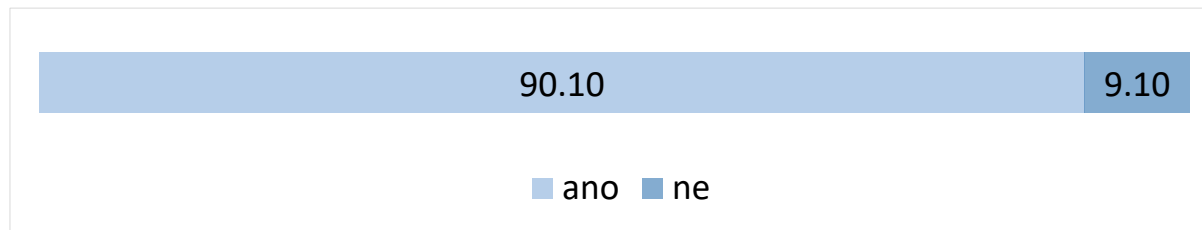
	Odpověď	Absolutní četnost
Vedení podniku bylo předáno	synovi	15
	dceři	2
	synovi & dceři	2
	valné hromadě	1
	jiné	1
Celkem		21

Pokud má rodina ve vedení podniku většinový podíl:

- jedná se spíše o podnik s menším počtem zaměstnanců
- rodina má často 100% vlastnický podíl
- rodinné podniky jsou zakládány otcem rodiny (59,4 %), případně oběma partnery (15,6 %)
- pokud je podnik založen matkou (9,4 %), podniká většinou v sektoru služeb
- průměrná doba vedení podniku zakladatelem je 15 let
- hlavním důvodem předání zodpovědnosti v podniku je mezigenerační výměna a zapojení další generace do podnikání

STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ V RUKOU ČLENŮ RODINY

Je strategické rozhodování plně v kompetenci zakladatele? [%]

Je vlastník ochoten předat vedení nerodinnému manažerovi? [%]

- Jsem ochoten předat kontrolu v podniku vhodnému manažerovi mimo rodinu.
- Je pro nás důležité, aby do vedení firmy byli zapojeni i schopní manažeři, kteří nejsou členy rodiny.
- Do vedení firmy mohou být zapojeni schopní manažeři, kteří nejsou členy rodiny.
- Kontrola nad firmou musí zůstat rodině, ale je pro nás důležitý názor nerodinných členů.

Pokud má rodina ve vedení podniku většinový podíl:

- jde častěji o sektor služeb a méně často o zpracovatelský průmysl
- jedná se spíše o podnik s menším počtem zaměstnanců
- má často i 100% vlastnický podíl
- není ve vedení podniku ochotna akceptovat nerodinné členy
- majitel zastává názor, že rodinné podnikání vede k vyšší spokojenosti v práci a v rodině

DLOUHODOBÉ PLÁNOVÁNÍ

Má rodinný podnik formalizovaný plán?

- Strategický plán [%]
- Roční plán [%]
- Žádný plán [%]
- Tříletý plán [%]
- Krátkodobé plánování [%]

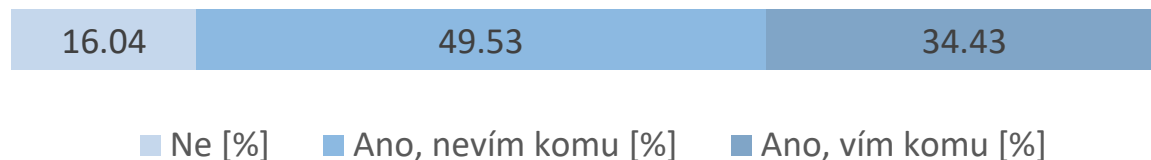
Dlouhodobé plány jsou vytvářeny 43,4 % rodinných podniků

Strategické plány jsou častěji sestavovány v rodinných podnicích, ve kterých:

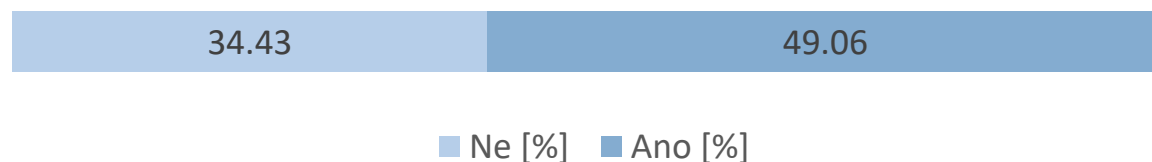
- je více zaměstnanců a nejedná se už pouze o osoby, které se znaly před nástupem do zaměstnání
- měl někdo z rodiny před založením podniku předchozí praxi v oboru podnikání, případně, měl zakladatel manažerské praxi
- jsou udržováni loajální zaměstnanci,
- je podporován home office a společensky prospěšné aktivity
- je plánována expanze do zahraničí případně do jiných oborů podnikání
- jsou častěji vypláceny podíly na zisku

PŘEDÁNÍ VLASTNICTVÍ - NÁSTUPNICTVÍ

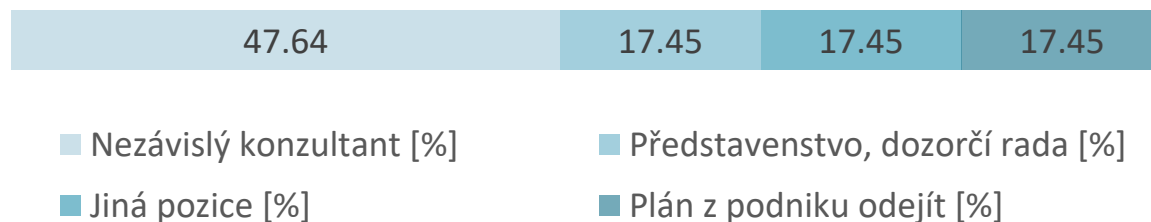
Plánuje současný majitel předat podnik členům rodiny?

Připravuje majitel, který má v plánu svůj podnik v budoucnu předat rodině, již svého nástupce?

Plánuje současné majitele zůstat v podniku i po jeho předání? Pokud ano, na jaké pozici?

- u 88 % analyzovaných rodinných podniků je předpoklad zachování rodinného charakteru podniku po předání vlastnictví
- většina současných majitelů (83 %) chce po předání vlastnictví v podniku nadále působit, a to často i v případě, že mají v plánu podnik prodat externím zájemcům

PŘEDÁNÍ PODNIKÁNÍ: OCHOTA AKCEPTOVAT NERODINNÉ INVESTORY

Ochota akceptovat nerodinného investora vs. předání podniku členům rodiny

	Převod členům rodiny			
Nerodinný Investor	Ne	Ano, vím komu	Ano, nevím komu	Abs. četnost
Ne	22	54	71	147
Ano	12	19	34	65
Abs. četnost	34	73	105	212

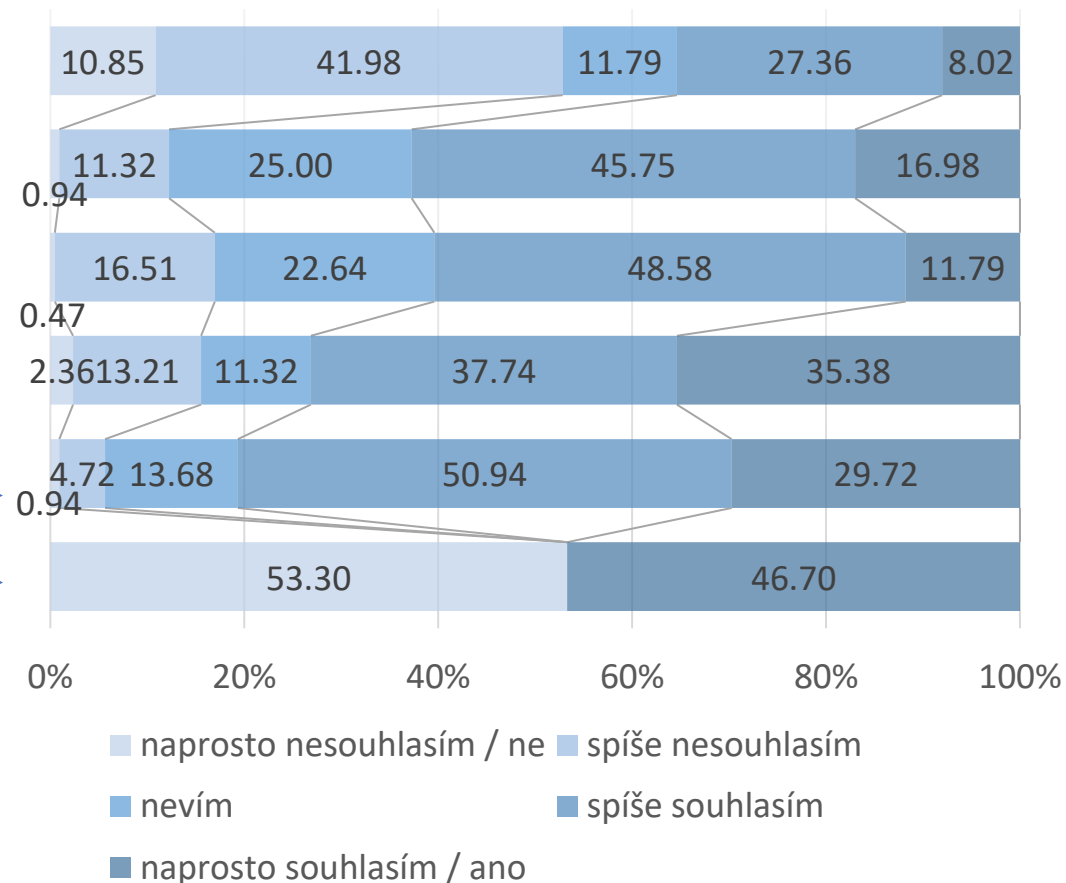
69,34 % respondentů není ochotno akceptovat nerodinné investory

- udržení kontroly v rodině je spojeno s neochotou akceptovat nerodinné investory
- pokud je majitel ochoten předat podnik nerodinným manažerům, případně souhlasí s jejich zapojením do vedení, pak je také ochoten akceptovat nerodinné investory
- majitelé, kteří již připravují své nástupce na převzetí podniku, jsou méně ochotni akceptovat nerodinné investory

RODINNÉ PODNIKÁNÍ A VZTAHY V RODINĚ

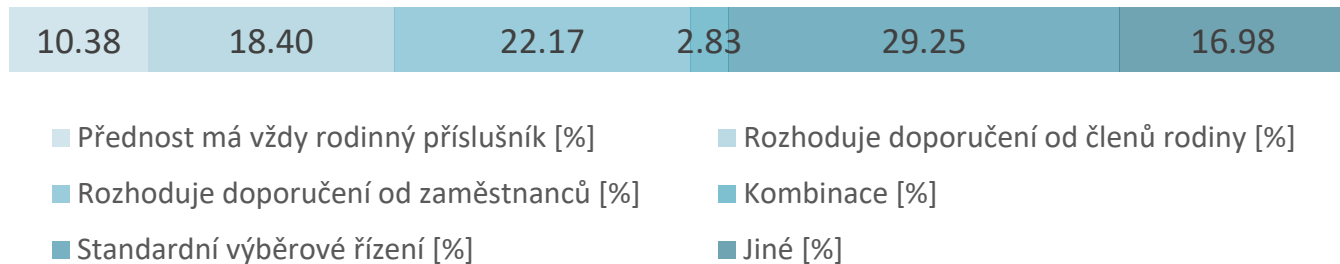
Názory majitelů na vliv rodinného podnikání (RP) na rodinu

- RP vede k častějším neshodám v rodině
- RP vede k vyšší spokojenosti v práci i v rodině.
- RP vede k utužení rodiny.
- RP dává možnost lépe sladit výdělečnou činnost a péči o rodinu než zaměstnanecký pracovní poměr.
- RP umožňuje zabezpečení dětí do budoucnosti.
- Pracují v podniku převážně osoby, které se znaly ještě před zaměstnáním v podniku?

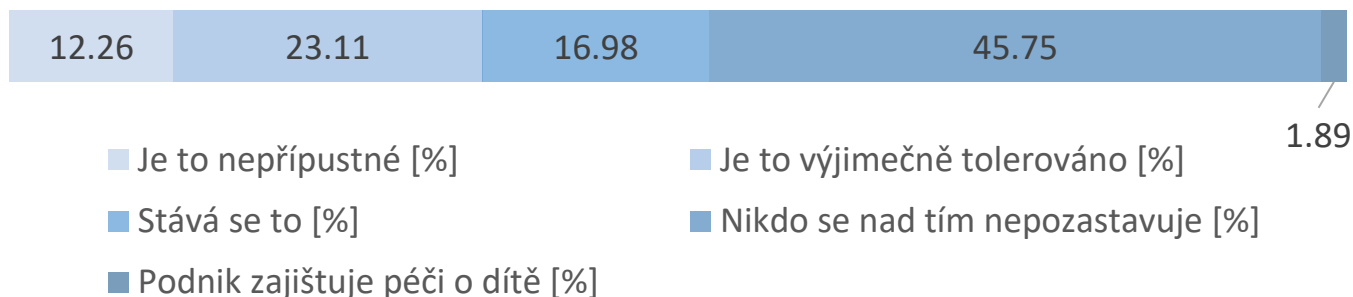

ZAMĚŠTNANCI A VZTAHY S NIMI

Má při výběru zaměstnanců přednost rodinný příslušník?

Jak je v podniku vnímáno, pokud si zaměstnanec vezme do práce dítě?

- ve dvou třetinách rodinných podniků mohou zaměstnanci využít práce z domova
- zaměstnanci jsou často vnímáni jako „nerodinní členové rodiny“
- vlastníci považují loajální a inovativní zaměstnance za konkurenční výhodu rodinného podnikání
- je běžné, že děti majitele se v podniku vyskytují již od dětství
- téměř třetina rodinných podniků organizuje akce pro rodiny s dětmi

VNÍMÁNÍ RODINNÉHO PODNIKÁNÍ SPOLEČNOSTÍ

Názory vlastníku na vliv rodinného podnikání (RP) na okolí podniku

- Rodinné podnikání je spojeno s vysokou společenskou reputací (uznáním) členů rodiny.
- Rodinné podnikání je spojeno s vyšší reputací rodiny v podnikové sféře.
- Rodinné podnikání vede k větší soudržnosti v místní komunitě.
- Rodinný podnik podporuje společensky prospěšné aktivity ve svém okolí.

